

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

sbírky za určitým účelem. Jakmile se objevil větší přebytek pokladní, ihned se sáhlo k snížení reparticí. Největší reparticí podle podaného přehledu nalézáme v r. 1913, nejnižší vůbec v r. 1890, kdy činí 1271 zl.

Počet stran, které byly do rozvržení daní pojaty, nekryje se ovšem vůbec s počtem příslušníků, jenž se pohybuje již dlouhá léta kolem čísla 250 — 300 příslušníků. Letošního roku 274 duší.

Válečné poměry zasáhly ovšem také zdejší ž. o. Z řad jejich účastníků se mnoho jednotlivců jak činné služby vojenské doma i v poli, tak i pracovalo podpůrně v obci a ve svém okolí. Bylo třeba podporovatí haličské uprchlíky židovské, jichž se mnoho uchýlilo i do L., pečovatí o nemocnici a lazaret, kde pracoval zejména lékař MUDr. Singer a pod.

Jako padlí příslušníci ž. o. lounské uvádějí se: Ant. Glaser, Bedřich Heller, Vilém Heller a Arnošt Kraus z L., Josef Lauscher, Rudolf Fanta, Otto Fanta, Richard Goldstein, Josef Hölzl a Gustav Hölzl z Hor. Ročova, Leo Albrecht z Domoušic a Oskar Kohn z Touchovic. Na jejich památku zasazena jim v r. 1930 v chrámě pamětní deska.

Kulturní a hmotné postavení příslušníků ž. o. lounské může se dnes považovatí za velmi dobré. Rozmnožila se zejména řada jejich inteligence, advokátů a lékařů, většina rodin se domohla vlastních domů ve městě i na venkově, jiní jsou držitelé rozsáhlých statků, cihelen, průmyslových podniků, obchodů a vynikajících závodů živnostenských všeho druhu. Také ve veřejném životě, společenském i politickém, zaujímají namnoze vynikající postavení, které jest podporováno jejich zámožností i vrozenou inteligencí, takže může lounská o. ž. hleděti bez obav vstřícně klidné a šťastné budoucnosti, po všech útrapách a staletých bojích, které jim bylo i v tomto městě podstoupiti.

*

I. Židé do válek husitských.

¹⁾ Sedláček: Hrady, zámky a tvrze král. českého. XIV., str. 229. Mimo to až dosud se jmenuje ona část města „*Na víscé*“.

²⁾ Fr. Štědrý: Dějiny města L., 1930, str. 5.

³⁾ Tamtéž, str. 3.

⁴⁾ Otázka umístění starých domů židovských v L. patří k nejobtížnějším partiím pro nedostatek materiálu, neboť domy jsou určovány jen podle původního majetníka a podle polohy mezi dvěma sousedními domy či usedlostmi jinými. Velikou část materiálu sem spadajícího zpracoval Fr. Štědrý a určil, ovšem s velikými mezerami, držitele domů lounských až do XIX. st. Přispěl autoru článku ze svého rukopisu mnohými velmi cennými pokyny.

⁵⁾ Jar. Čelakovský: Privilegia král. měst venkovských v král. českém, Praha 1895, str. 222. (List ze dne 22. dubna 1325 v Praze). Opis v kopiáři archivu lounského, sign. IB 6, orig. bez pečeti, tamtéž, sign. II, 2.

⁶⁾ Lounský arch. obsahuje velikou řadu knih soudních, z nichž první část, IC 1 až IC 11, tvoří oddíl zápisů o sporech majetkových a civilních. Jest shrnuta v oddíl zvaný „*Judicium bannitum*“. Pro naše účely nejdůležitější jest kniha IC 2 (léta 1380—1392), která však již delší čas není na místě, byvši půjčena arch. pražskému k studiu knih městských. Viz také: Vavřínek Dušek, „*Arch. král. města L.*“, Praha 1898.

⁷⁾ Zápis ze XVI. st. v arch. lounském, akta XVII titl. „*Akta židovská*“. Obsahuje ještě jednu přísahu, opsanou ze starší knihy zvané „*Bič židovský*“. Její otisk podává z „*Památek archeologických*“ X., str. 180, v uved. pojedn. Dušek.

II. Období předbělohorské.

¹⁾ Z. Winter: Kulturní obraz českých měst, I. díl, str. 209.

²⁾ Rud. Wunš: Dějiny svob. král. města L., 1868, str. 42.

³⁾ Winter: I. c., str. 204 násl.

⁴⁾ Seznamy tyto dlužno hledati roztroušeně po všech soudních knihách arch. lounského, zejména v Libri testamentorum, sign. IC 12 až 13 a v knihách trhových IC 41 až 50. Podobně něco málo v knihách berních a účetních, zejména v t. zv. listech příznávacích IB 1 z let 1583 až 1632, dále ve vlastních účtech obecních od r. 1450 až 1631, zvaných libri rationum IE 9 až 24, konečně i v registrech berničních IE 45 až 54. Pro věci židovské bývala ovšem vedena sumární akta a knihy zvláštní, které se však nezachovaly, takže nutno hledati jen

zmínky o majetku a platech židovských, při čemž je těžko činiti nároky na úplnost.

⁵⁾ Pavel Mikšovic: Chronica urbis Lunensis, z r. 1526—1631, jejíž originál chová arch. valdštejnský, dnes v Mnichově Hradišti. Vydána tiskem po malých částech od Štědrého a Kováře ve „*Sborníku histor. kroužku družstva Vlast*“, roč. I—XVI. Z něho čerpal též Jan Mojžíš: Letopisy města Lúna, z r. 1784 a všichni ostatní kronikáři a historikové lounští. Tohoto místa se týká zápis k r. 1505.

⁶⁾ Všechny uvedené změny v držbě a zprávy o prodejkách lze nalézti na místech, uvedených v poznámce 4.

⁷⁾ Jar. Čelakovský: Privilegia, str. 328, č. 205.

⁸⁾ Jar. Čelakovský: Privilegia, str. 767, č. 601.

III. Období do r. 1848.

¹⁾ O Léblově Miroticovi v aktech soudních arch. lounského z let 1660 až 1700. Kde ubytován, zjistil Štědrý ve své rukopisné práci o topografii města L., o níž se tuto opírám.

²⁾ Wunš, I. c., str. 87.

³⁾ Viz pozn. 1.

⁴⁾ O dalších osudech rodiny Léblové vesměs v „*Soudních aktech*“. O Léblově Miroticovi svazek aktů pod tit. „*Apellace*“ (1594—1700). K r. 1694 ze dne 7. července je tu uvedený případ apelačního tribunálu s podpisem Abrahama Aarona primasa a ostatních. O smrti Léblově v „*Apellacích*“ dopis Abrahamův ze dne 2. května 1694 k uvedenému datu. Ostatní vesměs v „*Soudních aktech*“. David Mirotic č. 246 a 247 ve sv. XVIII. Josef Mirotic dopis k r. 1706 a znova k r. 1707. Marek Mirotic sv. XV., 287, list ze dne 12. října 1712.

⁵⁾ Atestace bez data ve staré registratuře archivní pod sign. 17/2 s nadp.: Žid David.

⁶⁾ Ze staré registr. „*Konskripce řemesel*“, fascikl 3, XVI/5.

⁷⁾ Ze staré registr. fascikl bez signatury, obsahující všecka akta, týkající se konkursní podstaty a dražby svršků po Janu Lerchovi, většinou z října 1766.

⁸⁾ O Gabrieli Taussigovi a jeho rodině hlavně ze staré registratury v knize nadepsané „*Waisen-Conscription*“, která vedena od r. 1796. Bez signatury.

O hřbitově Na mělcích viz Wunš, I. c., str. 89.

O Jakobovi Taussigovi v arch. loun. k r. 1820, fasc. IG 15, pod názv. „*Alphabetisches Register sämtlicher Hausbesitzer*“, bez data. Určeno pouze přibližně.

⁹⁾ Ve zvláštním fasciklu zachováno rozhodnutí apelačního tribunálu bez data, a to jen tři listy, obsahující t. zv. „*Entscheidungsgründe*“, t. j. důvody rozsudku o sporu s Raitlerem, z nichž se nedovídáme, jaký byl vlastní vznik a průběh procesu.

¹⁰⁾ Johann Rafael Wladika: Notizen über L., z r. 1844. V arch. bez sign., jakožto 131. číslo, podle titulu, náležející ke knihovně lounského magistrátu.

¹¹⁾ Listina prodejní, kterou přecházel dům č. 3 do rukou jiných; v ní potvrzení úřadu o vlastnictví dosavadním. V soukr. rukách pana Menzla, dnešního majetníka domu.

¹²⁾ Z býv. arch. vršovického zjistil Prokeš: Královské město L., ve sbírce „*Louny a Lounsko*“, vyšlo u Fastra v L. bez data, asi 1920, str. 30 v pozn.

¹³⁾ Arch. loun. (Akta): „*Listy hejtmánů kraje žateckého*“ k r. 1704.

¹⁴⁾ Z matriky narozených a zemřelých z děk. úřadu loun.

¹⁵⁾ Matrika lounská k r. 1816 (křty).

¹⁶⁾ Stará registr., fasc. *Specification der übel verhaltenen Juden*“, cirkulář z kraj. hejtm. bez data na dvou listech.

IV. Období od r. 1848.

¹⁾ Omezení svobod cí. nař. z 2. října 1853 viz Vládní věstník z r. 1853.

²⁾ Vládní věstník z r. 1850 (nař. ze dne 1. května 1850).

³⁾ Wunš, I. c., str. 102 násl.

⁴⁾ Protokoly ž. o. lounské z r. 1874. Nejstarší jména v zápisech městského úřadu důchodního. Podobně jména přispěvších měšťanů na stavbu nové školy v L. z r. 1869. (Věstník hlavní, nižší reálné, vyšší dívčí a průmyslové školy v král. svob. městě L. za I. půlletí šk. r. 1869, v knih. měst. musea v L., sign. 34 A 28.) Všechny rodiny židovské v L., pokud byly zámožnější, přispěly na tuto stavbu.

⁵⁾ Wunš, I. c., str. 97.

⁶⁾ K. Linhart: Historické památky města L. (Výroční zpráva stát. realky v L. z r. 1929/30), str. 16.

⁷⁾ Fr. Štědrý: O školách okresu lounského od nejstarších dob až dodnes, otisk ze „*Sborníku Historického kroužku*“, roč. VII., str. 20. Viz také příslušné odstavce v Štědrého „*Dějínách města L.*“.

⁸⁾ Všechny údaje o životě a činnosti ž. o. lounské od r. 1874 až do posledního roku před válkou světovou čerpány z protokolů ž. o. lounské, některé z přímého dotazování pamětníků, data poválečná, pokud se o nich děje zmínka, zakládají se na zprávě sepsané dnešním př. obce p. Al. Sternem. Cennými pokyny přispěl v těch věcech také nyn. rb. lounský, pan dr. Ludvík Brunner, prohlédnuv zejména zdejší matriky úřadu farního.